

14. fejezet

SIDDHĀNTA

AZ ISKCON TEKINTÉLYE

Azokat a *bbaktákat*, akik Gour Govinda Swamival kapcsolatba kerültek, gyakran meglepte, hogy mennyire jól ismerte a *śāstrát*.

Jayapatāka Swami: *Gour Govinda Mahārāja minden vaiṣṇava írást rendszeresen tanulmányozott. Az aṣṭa-prahara nāma-yajña bemutatását az Úr Nityānanda megjelenési napján kezdte el Bhubaneswarban. Egyszer megkérdeztem tőle, hogy van-e valahol a vaiṣṇava-śāstrákban leírás arról, hogyan kell végrehajtani a nāma-yajñát. Mahārāja egy Śrīmad Basu Ghosh által írt énekre hivatkozott. Ez az ének — lilā-kīrtana formájában — leírja a nāma-yajña bemutatásának folyamatát. Volt egy könyvem, amelyben benne volt az összes vaiṣṇava ének. Kutatni kezdtem benne, és megtaláltam. Végigolvastam és tényleg megtaláltam benne a nāma-yajña minden részletét.*

Śrīla Prabhupāda Gour Govinda Swami hagyományos *vaiṣṇava* neveltetését és *śāstrikus* jártasságát látva azt mondta neki, hogy utazza be a világot és prédikáljon a *bbaktáknak*. 1977. január 22-én, miközben Śrīla Prabhupāda Gour Govinda Swamival és néhány

más ISKCON *sannyāsival* beszélgetett, így utasította: „Az ācārya dolga az, hogy megvédje a *sampradāyát* az elhajlásoktól.” Gour Govinda Swami ezt a szívébe zárta, és igyekezett, hogy a leckéivel segítsen Śrīla Prabhupādának megvédeni Śrī Caitanya Mahāprabhu eredeti tanítását. Prédikálását azok a kapcsolatai is ösztönözték, melyeket Orisszában ápolt Śrīla Bhaktisiddhānta Sarasvatī Gauḍīya Mathájához tartozó vaiṣṇavákkal és más, Mahāprabhu vonalába tartozó *bhaktákkal*. Ő maga is Gauḍīya Vaiṣṇava családban nőtt fel, így egész életében sokféle *bhakta* élt körülötte. Mahārāja sokszor megjegyezte, hogy milyen szívfájdalmat okoz neki, ha azt hallja, hogy ezek a más *vaiṣṇavák* kritizálják Śrīla Prabhupāda közösségét, mert néhány ISKCON tag nem ismeri megfelelően a *siddhāntát*. Többször is így utasította a követőit: „Azért kell dolgoznunk, hogy segítsünk fenntartani Śrīla Prabhupāda közösségének tekintélyét!” Aztán így folytatta: „A legjobban úgy érhetjük ezt el, hogy *hari-kathāról beszélünk*, megfelelő *siddhānta* és helyes *vaiṣṇava* viselkedés kíséretében.”

Abban az időben a Gour Govinda Swami által bemutatott filozófiai tanítások némelyike alig ismert, és sok ISKCON *bhakta* számára meglepő volt.

Jagadātma dāsa: *Amikor Gour Govinda Mahārāja Ausztráliába jött, mondott pár olyan érdekes dolgot, amit korábban még senki sem hallott. Egy mahā-mantra magyarázatában említette, hogy korábbi ācāryáink szerint a „rāma” szó soha nem utal Balarāmára. Azt jelenti, hogy „rādhika-ramaṇa”, vagyis Kṛṣṇa. Amikor pedig Rādhā énekl, hogy „Hari”, az Kṛṣṇára utal. A mahā-mantra minden szava Kṛṣṇát jelenti. Néhány bhakta azt gondolta, hogy ez valamilyen új filozófia, mivel sobasem ballotta azelőtt. Prabhupāda ezt soha nem mondta. Gour Govinda Mahārāja bemutatott néhány olyan gondolatot, melyeket Śrīla Prabhupāda nem magyarázott el, és ez néhány embert megzavart, mivel korábban nem hallottak róla. Természetesen Gour Govinda Mahārāja bivatkozott a Gosvāmik írásaira, mivel olvasta az eredeti szanszkrit szöveget. Nem volt szüksége angol fordításra.*

Lokanātha Swami: *Gour Govinda Mahārāja minden évben tartott legalább egy reggeli leckét Māyāpurban. Ez különbözött a többi előadó leckéitől. Körbevették a tanítványai, akiknél énekeskönyvek és hangszerek voltak. Mahārāja hagyományos előadásokat tartott. Abelyett, hogy csak elmondott volna egy idézetet, gyakran elénekelte Narottama vagy Bhaktivinoda egyik bhajanáját. Rendkívüli élmény volt a leckéit hallgatni. Amikor beszélt, feltűnőek voltak az arckifejezései. Néha tágra nyitotta a szemét, máskor pedig ijesztő arcot vágott. Olykor rámutatott a hallgatóságból valakire, és megkérdezte: „Érted? Meg vagy győződve?”*

Sosem volt hajlandó kompromisszumot kötni olyasmivel, amit téves *siddhāntának* látott, s néha olyasmikről is beszélt, amikről a *bhakták* azt gondolták, már megértették. Mahārāja nem csinált ügyet az ilyen témákból. Csak akkor érintette ezeket, amikor természetes módon felmerültek a leckén kifejtett Śrīla Prabhupāda magyarázatokban. Határozott előadásai néha kavardást keltettek, amit Mahārāja néhány fiatal tanítványa tovább súlyosbított. A nemrégiben megtalált lelki tanítómesterük iránti lelkesedésük miatt olykor a missziójuknak tekintették, hogy ezekről a témákról vitatkozzanak és kijavítsanak más *bhaktákat*.

NEM KONFRONTÁLÓDVA

Gour Govinda Swami ugyan soha nem kötött kompromisszumot, ugyanakkor a *siddhānta* bemutatása során nem is konfrontálódott. 1994-ben egyik követője egy, a *guru* helyzetéről szóló kiadványt jelentetett meg, amely azt hangsúlyozta, hogy ahhoz, hogy valaki lelki tanítómester legyen, rendkívül magas szintű képességekkel kell rendelkeznie. Ez a követő a nemzetközi találkozó ideje alatt elvitte az esszé Māyāpurba, Gour Govinda Swami néhány tanítványa pedig lelkesen terjeszteni kezdte azzal a reménnyel, hogy inspirálni fogja a *bhaktákat*. Habár Gour Govinda Swaminak nem volt köze a magazinhoz, amikor tudatták vele, hogy Māyāpurban néhány *bhaktát*

megzavart – különösen a terjesztés módja –, akkor Gour Govinda Swami összehívta a tanítványait és követőit, s mindannyiukat utasította, hogy azonnal hagyják el Māyāpurt és menjenek vissza Bhubaneswarba.

Annak ellenére, hogy a leckéin mindig a legmagasabb szintű alkalmasságot hangsúlyozta annak érdekében, hogy valaki *guru* lehessen, személyes kapcsolatai során Gour Govinda Swami néha lelkesített egyes *bhaktákat*, hogy fogadjanak el tanítványokat, még ha ők bizonytalankodtak is.

Akiñcanā dāsa: *Azokkal a bhaktákkal kapcsolatban, akik Śrīla Prabhupāda eltávoztása után felvállalták a guru feladatát, Guru Mahārāja egyszer azt mondta nekem, hogy Śrīla Prabhupāda azt akarta, hogy a tanítványai is avassanak, és nem hiba, ha elvállalják ezt a szolgálatot. „Habár várniuk kellett volna, amíg alkalmassá válnak.” – tette hozzá Guru Mahārāja.*

Jayādwaita Swami: *Az utóbbi időben, amikor nyugaton is utazott, prédikált arról, hogy mennyire emelkedett tulajdonságokkal kell rendelkezni ahhoz, hogy valaki lelki tanítómesterré váljon. Azzal összehasonlítva, amit általában hallunk az ISKCON-ban, ezek rendkívül magas sztenderdek voltak. Emlékszem, mondtam neki, biztos, hogy én alkalmatlan vagyok lelki tanítómesternek, mivel nincsenek ilyen tulajdonságaim. Ő pedig lényegében azt felelte, hogy nem, én alkalmas vagyok rá, és végeznem kell ezt a szolgálatot.¹*

EGY SZEMÉLYTŐL HALLANI

Világ körüli utazásai során Gour Govinda Swami észrevette, hogy néhány *bhakta* – főként a rossz tapasztalataik miatt – elveszítette a hitét abban, hogy hiteles lelki tanítómestere lehet. Ahelyett, hogy elfogadtak volna egy *gurut*, akinek az elbukásától kellett volna tartaniuk, úgy érezték, hogy csak Śrīla Prabhupādánál, a könyveinél és felvett leckéinél kell menedéket keresniük. Gour Govinda Swami is prédikálta, hogy Śrīla Prabhupāda jelen van a könyveiben és az utasításaiban. 1987-ben Párizsban, a Harivilāsa

dāsa otthonában tartott programon Mahārāja vigasztalt néhány *bhaktát*, akik aggódni kezdtek Śrīla Prabhupāda eltávoztása után: „A *vāñi*, az utasítások itt vannak. Amikor semmi más nem elérhető, akkor az utasításokkal és könyvekkel kell társulnunk, és az őszinte imáinkkal el fogjuk érni Kṛṣṇát. Eljön a nap, amikor találkozni fogsz egy ilyen személlyel! Számunkra lehetetlen, de nem lehetetlen Kṛṣṇa számára!”

1995. augusztus 22-én Bhubaneswarban hasonlókat mondott egy beszélgetés során:

Bhakta: Tehát nincs haszna a felvételek hallgatásának?

Gour Govinda Swami: Nem mondhatod, hogy nincs hasznuk. Emlékeztetni fognak az előadóra. Hitet és ösztönzést merítesz a felvételek hallásából. Alig várod majd, hogy megtudd, „Ki ez az ember? Hogyan találkozhatok vele?” Segíteni fog, mert a Kali-yugában nagyon gyenge az emlékezet. Más korszakokban nem voltak könyvek. Az emberek csak egyszer hallották, majd rögzítették az elméjükben a dolgokat. Nem volt szükség könyvekre, nem is léteztek. Ebben a korban azért vannak könyvek, mert különben mindent elfelejtenél. Ha egy lecke után megkérnélek, hogy ismételd el belőle valamit, kiderülne, hogy a kilencven-kilencvenöt százalékát már el is felejtetted. A könyvek segítenek felfrissíteni a memóriát. „Ő, igen, ezt már hallottam!” A tudomány létrehozta a hang- és képfelvételeket. Ezek segíthetnek nekünk, tehát használjuk őket.²

Mindemellett Gour Govinda Swami hangsúlyozta a *guruval* való személyes kapcsolat és a szájából való közvetlen hallás fontosságát is. Bhubaneswarban egy lecke után a kérdések megválaszolása során beszélt erről:

Bhakta 1: A śabda-brahma Kṛṣṇa, hangvibráció formájában?

Gour Govinda Swami: Igen. Hallani kell. Nem úgy van, hogy: „Rendben, itt vannak a felvételek. Ezeket fogom hallani.” A śabda-brahma így soha nem fog alászállni.

Bhakta 2: A śabda-brahma nem száll alá felvételeken keresztül?

Gour Govinda Swami: Nem, nem.

Bhakta 2: Csak amikor személyesen ott ülsz egy tiszta *vaiṣṇavával*?

Gour Govinda Swami: Igen! Ebben a materialista tudományokkal teli korszakban sokféle technika létezik. Az emberek azt mondják: „Nincs szükség többé tanárookra! A televízió át fogunk tanítani!” Ostobaság. A śabda-brahma soha nem fog alászállni.³ Ennek alátámasztásául Mahārāja Śrīla Prabhupāda következő állításai közül idézett:

A *szentírások* transzcendentális üzenetét megvalósított lelkek ajkáról kell hallani. (*Az Úr Caitanya Tanítása 28. fejezet*)

Nem egy telefontól, hanem egy hiteles személytől kell hallanunk, mert ő az, aki valódi tudással rendelkezik. (*Caitanya Caritamṛta Ādi-lila 7. fejezet, 107. vers, magyarázat*)

Hacsak *valaki* nem *svānubhāva*, önmegvalósított személy, s ha az élete nem *bhāgavat*, akkor nem képes a *Bhāgavatot* prédikálni. Nem lesz hatása. Egy gramofon nem fog segíteni. (Śrīmad-*Bhāgavatam* lecke, 1994. május 27., Róma)

Svarūpa Dāmodara kijelentette, hogy ha valaki meg akarja ismerni a Śrīmad-*Bhāgavatam* jelentését, akkor egy önmegvalósított lélektől

kell órákat vennie. Nem szabad büszkén azt gondolni, hogy csak könyveket olvasva meg lehet érteni az Úr transzcendentális szerető szolgálatát. Egy *vaiṣṇava* szolgájává kell válni. Ahogyan ezt Narottama dāsa Ṭhākura is megerősíti: *chāḍiḍyā vaiṣṇava-sevā nistāra pāyeche kebā* — senki sem kerülhet transzcendentális helyzetbe, ha nem szolgál nagy hittel egy tiszta *vaiṣṇavát*. El kell fogadni egy *vaiṣṇava gurut* (ādaugurv-āśrayam), aztán kérdések és válaszok révén fokozatosan meg kell tanulni, hogy mi Kṛṣṇa tiszta odaadó szolgálata. Ezt nevezik *paramparā* rendszernek. (*Caitanya Caritamṛta Antya-lila 7. fejezet, 53. vers, magyarázat*)

Akkoriban az ISKCON prédikátorainak döntő többsége — annak érdekében, hogy Śrīla Prabhupāda közösségét és misszióját fenntartsa — azt hangsúlyozta, hogy Śrīla Prabhupāda jelen van a könyveiben és felvételeiben, illetve, hogy miként kerülhet valaki közvetlen kapcsolatban Vele ezek segítségével. Gour Govinda Swami nem törődött azzal, hogy a prédikálása kényelmetlenül érint néhányakat, és hogy kritikákat, illetve népszerűtlenséget eredményezhet, nem kötött kompromisszumot. A śāstra és a *gaudīya* hagyományok alapján Mahārāja bátran hangsúlyozta, hogy nem elég csak Śrīla Prabhupāda könyveinek olvasása. A *bbaktáknak* még mindig szükségük van egy személyes kapcsolatra egy *guruval*.

Bhakta: Śrīla Prabhupāda mindig hangsúlyozta, hogy örökre jelen van a könyveiben, az utasításaiban, a felvételeiben és leveleiben. Vagyis amikor azt mondom, egy *sādbu* társaságára van szükségünk, akkor elérhetjük ezt Śrīla Prabhupāda könyvein keresztül?

Gour Govinda Swami: Ha Prabhupāda azt mondja, hogy ott van, akkor próbáld meglátni őt, próbáld meg vele lenni és hallani tőle. Látod

Prabhupādát? Hallasz Prabhupādától? Ő beszél hozzád?

Bhakta: A könyvein keresztül.

Gour Govinda Swami: A könyvein keresztül, igen. Minden *sādbu* a könyvein keresztül szól. Jīva Gosvāmī, Rūpa Gosvāmī, Sanātana Gosvāmī, Bhaktivinoda Ṭhākura, Bhaktisiddhānta Sarasvatī és Śrīla Prabhupāda mind azt mondták, hogy a könyveiken át beszélnek. Ez nem egy új dolog. Ez a mi *vaiṣṇava* folyamatunk. De látnod is kell őt. Látod Bhaktivinoda Ṭhākurát? Képes vagy látni Jīva Gosvāmīt? Talán azt mondod: „Ó, elolvastam a könyveiket, így velük vagyok.” Ez nem fog neked segíteni. Csak a könyveiket olvasva nem tudod megérteni, amit mondtak. A tudatod nagyon alacsony, ezért képtelen vagy megérteni a szavaikat. Ők nagyon-nagyon kegyesek, de a helyes utat kell követned. Ha intelligens vagy, meg fogod érteni, hogyan vannak itt most is, nem csak a könyveik formájában, hanem másként is. Látnod kell őket. Miért gondolkodsz ilyen ostobán? Annyi könyv létezett már, miért mondta mégis ezt Śrīla Prabhupāda? Azt gondolod, „Csak a könyveket kell olvasnunk. Nincs szükség arra, hogy egy fizikailag is jelen lévő *sādbhuval* társuljunk. Léteznek egyáltalán *sādbuk*? Nem, egyetlen *sādbu* sincsen.”

Ez a *mottó*: „Hiszem, ha látom.” Képtelen vagy látni, így nem is hiszel benne. Mivel feltételekhez kötött lélek vagy, a látásod tökéletlen. Képtelen vagy látni egy *sādbut*. Kṛṣṇa itt van, látod Őt? Nem, nem látod, mert nem vagy megáldva megfelelő látásmóddal. Először fejleszd ki a helyes látásmódot, aztán megpillanthatod Kṛṣṇát. Akkor majd látod,

hogyan vannak jelen a *sādbuk*. Tévedés azt hinni, hogy nincsenek jelen *sādbuk*. Hogyan történik minden? Hogyan kel fel a Nap, hogyan fúj a szél, és hogyan ad Indra esőt? Mindezek a dolgok megtörténnek. Nincs *sādbu*? Nincs Kṛṣṇa? Ez értelmetlenség, ostobaság! Annyira büszkék és felfuvalkodottak vagyunk. Azonosítjuk magunkat a testtel, az elmével és a hamis egóval. Azt gondoljuk, rendkívül nagyszerűek vagyunk. Így azt mondjuk: „*Sādhuk* nincsenek!” A testtel és az elmével azonosulók kategóriájába tartozunk. Nem értünk el a tisztaság szintjének kezdetéhez! Nem!

Bhakta: *Tebát* egy élő *sādbhuval* kell társulnunk?

Gour Govinda Swami: Pontosan! Mindig van *sādbu*. De ő nem egy olcsó személy. Az ilyen személy nagyon ritka. Ha megkapod a kegyét, akkor láthatod őt. Egyébként a saját erőfeszítésed és érzékelésed által nem láthatod. Nem, nem, nem!

Mindig azt *gondolod*, hogy te *draṣṭā*, látó vagy és hogy a *sādbu* a *drṣṭa*, akit látni kell. Mindenki ilyen. Azt gondolják, hogy ők a látók. De épp fordítva van! Te vagy az, akit látni kell, és ők a látók! Gondolkodj el ezen nagyon mélyen. Azt hiszem, nem érted teljesen, amit mondok. Mindig azt gondoljuk, hogy mi vagyunk a látók, és őket kell látni, de ez nem igaz! Épp ellenkezőleg. Ők a látók, és mi vagyunk azok, akiket látni kell.⁴

Mahārāja merész állásfoglalása megzavart néhányakat az ISKCON közösségében. 1995-ben Magyarországon, amikor egy *bhakta* rámutatott, hogy Śrīla Prabhupāda hangfelvételen adta a *gāyatri-mantrát* a *bhaktáknak*, Gour Govinda Mahārāja így válaszolt: „Egy nagyhatalmú *vaiṣṇava*, mint Śrīla Prabhupāda

AMIKOR A JÓSZERENCSE FELVIRRAD

rendelkezik ilyen erővel. Ha arra vágyik, felhatalmazhat egy magnószalagot. Mégsem ez az általános. Mi nem tehetünk ilyen dolgokat.”⁵ Egy másik alkalommal, amikor Angliában egy *bhakta* hasonló hozzáfűzést tett arra vonatkozóan, hogy Śrīla Prabhupāda hangfelvételen keresztül adott *gāyatrī* avatást, Mahārāja ezt felelte: „Śrīla Ṭhākura Bhaktivinoda a *Sajjana-toṣaṇī* című lapban leírta, hogy az *apasampradāya* természete az, hogy egy emelkedett személy valamely rendkívüli tettét mindenki számára követendő sztenderddé teszük.”

Végjegyzet

¹ Levél. 2010. december 24.

² Paripraśna, a kérdéses folyamata. 73. oldal.

³ The Worship of Sri Guru, 74. oldal. Lecke. 1995. március 3.

⁴ Paripraśna, a kérdéses folyamata. 76-77. oldal. Beszélgetés. 1990. november 22.

⁵ Janeśvara dāsa visszaemlékezése.